

METEOROK

AZ MMTÉH ROVATA

MEGFIGYELÉSEK 1983 ÁPRILIS – JÚNIUS KÖZÖTT

<u>Észlelők:</u>	<u>vizu.(h)</u>	<u>foto (h)</u>	<u>tel.(db)</u>	<u>mm.(h)</u>
Ábrahám Attila /Békéscsaba/	sz.	-	-	-
Arvai László /Gödöllő/	4.0	-	-	-
Babos Lajos /Jászberény/	3.5	-	-	-
Bagosi Imre /Nagyszalonta,R/	sz.	-	-	-
Bartos Pál /Sülysáp/	2.0	-	-	-
Biró Levente /Nagyszalonta,R/	6.1	-	1	22.0
Born Gergely /Békéscsaba/	sz.	-	-	-
Bogdán Tamás /Budapest/	1.3	-	-	-
Both Előd /Budapest/	3.0	-	-	-
Bucsi Gábor /Békés/	2.0	-	-	-
Csaba László /Budapest/	2.0	-	-	-
Dalos Endre /Bóly/	2.5	-	-	-
Doblhammer, Klaus /Eggerding,A/	sz.	-	-	-
Domonkos Tamás /Békéscsaba/	sz.	-	-	-
Dömény Gábor /Kajdacs/	1.5	-	-	-
Fábián Zsolt /Budapest/	3.0	-	-	-
Farkas Ernő /Juta/	56.2	6.8	4	-
Fidrich Róbert /Bakonycsernye/	6.1	-	-	-
Fodor Antal /Sülysáp/	4.5	-	-	-
Forgács Zoltán /Vecsés/	sz.	-	-	-
Gábris János /Komárom/	-	-	-	0.2
Gál János /Gödöllő/	3.7	-	-	-
Galántai János /Baja/	-	-	-	0.5
Glász Gábor /Környe/	3.7	-	-	-
Gutai András /Mende/	2.0	-	-	-
Gyarmati László /Mezőberény/	7.2	-	-	-
Gyimesi Lajos /Pécs/	2.0	-	-	-
Hardi Ferenc /Tapolca/	-	-	-	62.9
Holl András /Budapest/	-	4.0	-	-
Hollósy Tibor /Budapest/	1.3	-	-	-
Horváth Barna /Gödöllő/	1.7	-	-	-
Horváth István /Budapest/	2.0	-	-	-
Horváth Róbert /Veszprém/	1.0	2.0	-	-
Howarek, Wolfgang /Eggerding,A/	sz.	-	-	-
Jancsó Tamás /Jászberény/	3.5	-	-	-
Jóhárt Árpád /Baja/	-	-	-	0.5
Juncsek Csaba /Bakonycsernye/	1.3	-	-	-
Kalmár Tamás /Budapest/	2.0	-	-	-
Karkus Zsolt /Jászládány/	1.0	-	-	0.9
Kelemen Zsolt /Gödöllő/	1.0	-	-	-
Keszthelyi Sándor /Vasas/	sz.	-	-	-
Kész László /Bóly/	10.7	-	-	-
Kis Gábor /Gödöllő/	1.7	-	-	-

Kis Gábor /Szeged/	sz.	-	-	-
Kiss János /Gödöllő/	4.0	-	-	-
Kiss Zoltán /Sülysáp/	4.5	-	-	-
Kocsis Antal /Balatonkenese/	0.4	0.3	-	-
Kósa-Kiss Attila /Nagyszalonta/	1.2	-	4	-
Kovács József /Ózd/	0.7	-	-	-
Kusicza Gábor /Bakonycsernye/	sz.	0.3	-	-
Laczkó Attila /Sülysáp/	8.3	-	2	-
Lakatos István /Maglód/	sz.	-	-	0.7
Liktor Ferenc /Ózd/	0.9	-	-	-
Lukács József /Bóly/	5.7	-	-	-
Lukács Zoltán /Békés/	2.0	-	-	-
Mojdisz István /Békéscsaba/	1.0	-	1	-
Murai Antal /Nádasdladány/	6.0	-	-	-
Nagy Zoltán /Szeged/	3.7	-	-	-
Németh-Buhin Ákos /Budapest/	2.0	-	-	-
Papp Gyula /Debrecen/	3.7	-	-	-
Pethő István /Jászberény/	6.5	-	-	-
Piriti János /Nagykanizsa/	-	-	3	-
Rakrányi Zsolt /Budapest/	2.0	-	-	-
Reitmeier, Werner /Gablitz,A/	sz.	-	-	-
Rétfalvi Péter /Gödöllő/	1.7	-	-	-
Ságodi Ibolya /Mélykút/	6.9	-	-	-
Sajtz András /Ujfalú,R/	13.7	-	-	-
Schmidt Zoltán /Békés/	2.5	-	-	-
Schramm Ottó /Foktő/	-	-	-	0.2
Spányi Péter /Budapest/	2.0	-	-	-
Steiner András /Budapest/	1.3	-	-	-
Szabados Zoltán /Debrecen/	3.7	-	-	-
Szabó Bálint /Debrecen/	3.7	-	-	-
Szabó Sándor /Bóly/	11.2	2.5	-	-
Szalontai Imre /Nagyszalonta,R/	-	-	2	-
Szauer Ágoston /Pápa/	sz.	4.2	-	-
Székely István /Debrecen/	3.7	-	-	-
Szoboszlai Endre /Debrecen/	3.7	-	-	-
Szolnoki Tibor /Budapest/	1.7	-	-	-
Szőke Balázs /Budapest/	2.0	-	-	-
Szilágyi Lórándt /Jászberény/	3.5	-	-	-
Tepliczky István /Tata/	13.5	8.5	-	-
Torma Tibor /Budapest/	2.0	-	-	-
Tóth István /Gödöllő/	1.7	-	-	-
Tóth János /Mezőberény/	7.8	-	-	-
Tribal Mihály /Gödöllő/	1.7	-	-	-
Vágújhelyi Ferenc /Budapest/	3.0	-	-	-
Végh Viktor /Budapest/	3.0	-	-	-
Weiland, Thomas /Bécs,A/	sz.	-	-	-
Zalezsák Tamás /Pécs/	2.0	-	-	-
Zajác György /Debrecen/	3.7	-	-	-

A három hónap alatt 91 észlelő összesen 295.8 óra vizuális, 48.6 óra fotografikus, valamint 87.9 óra mikrometeorit észlelést végzett. Az örvendetes mennyiségű megfigyelés legnagyobb részét áprilisban végezték.

Észlelőlistánkban elhagytuk a látott meteor-darabszám közlését. Ui. csoportos észlelések esetén - nem kevés ilyen volt - kiszámítási módja bonyolult, időigényes, ugyanakkor nem tükrözi a valóságot, nem hordoz semmi információt. A teleszkopikus észleléseknél viszont csak darabszámot írtunk, mivel a három hónap alatt /ill. már előtte nagyon hosszú ideje/ nem akadt senki, aki rendszeres teleszkopikus észlelést végzett volna. Ugyan ápr.-jún. között 17 teleszkopikust láttak, ezek mind szórványadatok, feldolgozásuk értelmetlen. Sem ebben, sem a vizuális témakörben nincs értelme szórványadatok beküldésének, így a jövőben ilyeneket nem is veszünk figyelembe. Kivételek ezalól természetesen a -2 mg-nál fényesebb meteorok, tűzgömbök!

Ami a teleszkopikus meteorészlelést illeti, sajnos nincsenek kidolgozva sem az észlelési, sem az egységes feldolgozási módszerek. Ugyan régebben megjelent egy ilyen útmutató erről /ld. Papp János cikksorozata -- Meteor 1974/4./, azonban igazából sohasem örvendett népszerűségnek a terület. Így a jövőben nem tartjuk értelemét a havi rovatban külön megemlíteni - hiszen amúgyis csak szórványmegfigyelések futottak be eddig. Azonban, ha valaki rendszeres észlelésekbe kezd, helyet kap a beszámolóiban.

Külön említést érdemel Farkas Ernő /Juta/, aki a 3 hónap alatt 56.2 óra vizuális óraszámával messze kiemelkedik a "mezőnyből". Megfigyelőnk katona, meglepő és szerencsés, hogy ilyen körülmények között módja van ennyit észlelni. Hardi Ferenc /Tapolca/ pótlólag küldte el több hónapos szisztematikusan végzett mikro-meteorit-gyűjtő munkájának eredményeit.

Az időszak alatt 30 éjszakán folyt 1 óránál hosszabb /ZHR-számításokra is alkalmas/ vizuális észlelés. Sajnos, külön feldolgozásra érdemes nagy rajt nem sikerült kifognunk. Holdfény tette lehetetlenné az áprilisi Lyridák és a májusi Aquaridák megfigyelését - bár ez utóbbi figyelemmel kísérése fontos lett volna, mert az áramlat a közelgő Halley-üstökössel áll kapcsolatban.

Az észlelésekből megállapított 192 ZHR-érték 34 kisebb rajt jellemez. Az adatok részletes felsorolását a DMH-Értesítő következő számában olvashatjuk majd. Említést érdemel az az 5 áramlat, amely 10 db/óra feletti ZHR-t produkált:

Béta Cepheidák /318 ^o +65 ^o /	04-09/10	02-03 h.	14.6 ± 8.4
Fi Bootidák /240 ^o +51 ^o /	05-09/10	01-02 h.	13.6 ± 6.8
Alfa Coronidák /237 ^o +28 ^o /	05-07/08	22-23 h.	13.8 ± 5.6
Éta Ophiuchidák /256 ^o -13 ^o /	05-18/19	01-02 h.	19.0 ± 7.2
Khi Ursae Maj. /184 ^o +47 ^o /	05-13/14	20-21 h.	15.3 ± 5.4

A három hónap alatt sok tűzgömb hullott - valamennyit nehéz lenne felsorolni. Május tűzgömbjeiből Hollósy Tibor készített beszámolót. A hónap egyik legfényesebb jelensége volt a 7-én 19:02 UT-kor feltűnt -7 mg-s tűzgömb, amelyet 3 helyről is megfigyeltek /Vecsés, Piliscsaba, Békéscsaba/. Sajnos, koordinátákat mindössze Békéscsabán jegyezték fel. A másik két helyen ugyan leírták szépen, egymással megegyezően a jelenséget, viszont a leglényegesebből elfeledkeztek...

Májusban még két másik -7, -8 mg-s tűzgömböt jegyezték fel. Az egyiket /több más adattal egyetemben/ a bécsi központú, Peter Reinhard vezette "Dingi Vindematrix" Astronomischer Jugendclub jutatta el hozzánk. Ez a szervezet minden fényesebb tűzgömbről körlevelet készít. Köszönjük a rendszeres küldést, és reméljük, hogy a jövőben szélesíteni tudjuk az együttműködést.

3 észlelő fotózott, és közülük kettőnek sikeresen végződött meteorvadászata. Kocsis Antal /Balatonkenese/ 18 perces felvételen rögzült egy halvány, de jól kivehető meteor. Feltűnése után rögtön zárta a gépet. A jelenség a Véga alatt tűnt fel, közelebről: a 18:36+37.0^o és a 18:26+32.3^o pontok között. Irány viszont nem állapítható meg egyértelműen a felvételtől.

Farkas Ernő /Juta/ negatívot küldött, amelyen egy -5 mg-s tűzgömb nyoma sejthető! A kifejezés jogos, mert - talán a rossz légköri viszonyok következtében - a felvétel nagyon rossz minőségű, nagyításra alkalmatlan. Ugyanezen a kockán egy másik, halványabb meteor is található.

A mikrometeorit észlelések összefoglalóját más hónapokéval együtt a későbbiekben olvashatjuk.

- tey -